

סילבוס לקורס: מבוא לדידקטיקה כללית, 86130.1.1

שם המרצה: שוורץ יהודה

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר א

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: א, ב, ג, ד

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי

סקירת סוגיות מרכזיות בדידקטיקה.
הצגת הזיקה שבין תורות חינוך במקורות ישראל לבין סוגיות עכשוויות בדידקטיקה
תרגול עיבוד חומרי למידה להוראה.

למידה:

תיאור הקורס:

1. תורות חינוך במקורות ישראל – הבהרת מושגים ומתודולוגיה.
2. פרקים בדידקטיקה – מושגי יסוד בפדגוגיה.
3. מסורת, פדגוגיה ואידיאולוגיה בתורות החינוך היהודי.
4. עיון במקורות חז"ל, כמיצגים סוגיות פדגוגיות טיפוסיות.
5. פרקים בדידקטיקה – פיתוח תכניות לימודים, המורה כמחנך, החינוך ההטרונגי, מטרות בהוראה, המורה כפרשן ועוד.
6. האתגרים העומדים בפני החינוך החרדי והדתי.

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	מבוא והבהרת מושגים, הבהרת מרכיבי הכותרת של הקורס, "לעשות סדר בידע".
2	תורת החינוך בתוך מכלול החשיבה והמחקר החינוכי .
3	הכתיבה על תורת החינוך.
4	השוואת תורת החינוך המסורתית לתורת החינוך המודרנית, השלמת "לעשות סדר בידע" מסכת מגילה.
5	הפקת לקחים חינוכיים ממקורות ישראל. מטרות בהוראה
6	מרכיבי היסוד של המעשה החינוכי
7	שיקולי דעת אידיאולוגיים בתורות החינוך, תורת הפרשנות והמורה כפרשן, המחשה כפרשנות, על הקלת עול הלימוד.
8	הפדגוגיה של חז"ל.
9	משל החיזוקים של הרמב"ם.
10	יסודות החינוך היהודי, קודש וחול.
11	מודלים של פיתוח תכניות לימודים, ידע תוכן של מורים, פילוסופיה וחינוך, תורת החינוך בישראל בימי חז"ל, בימי הביניים והעת החדשה.
12	אידיאולוגיה ותורות החינוך, הדימויים של לימוד התורה בדברי חכמים.

חובות הסטודנט השתתפות פעילה.
בקורס: קריאה והכנה משיעור לשיעור.
 בחינת סיום.

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
מבחן	100%	56

רשימה ביבליוגרפית:

רמב"ם, הקדמה לפירושו לפרק חלק, הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים, תשכ"א, עמ' קט'-ק"ז.
 אורבך אפרים אלימלך, חז"ל אמונות ודעות, הוצאת מאגנס, ירושלים, תשכ"ט, עמ' 1-3, 13-14.
 מוריאל יהודה, פרקים בתורת החינוך, הוצאת ביתן הספר, תל אביב, תשי"ב, מבוא.
 ברמן אהרון, תורת החינוך וההוראה, תל אביב, תשי"ז, עמ' 5-7.
 אנציק' חינוכית, כרך א' (יסודות החינוך) – מבוא והערך "חינוך" (עמודים נבחרים).
 כנ"ל, כרך ב' (דרכי החינוך), הערך: תורת החינוך הוראתה, עמ' 1089-1095.
 רפל דב, הרמב"ם כמחנך, הוצאת ספרי חמד, ירושלים, תשנ"ח, עמ' 3-8, 35-45.
 גורי שרה, תורת החינוך, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב 1985, פרק ראשון – ההיבט ההיסטורי, עמ' 58-76.
 לם צבי, לחץ והתנגדות בחינוך מאמרים ושיחות, ספריית הפועלים, תל אביב תש"ס, עמ' 217-266, 325-343.
 לם צבי הבסיסים האידיאולוגיים של לימודי היהדות בחינוך הישראלי. החינוך המשותף. חוברת 42-43 תשמ"ח - תשמ"ט. (בתוך הנ"ל)
 שורץ יהודה, הוראת תורה שבעל פה – הוראת משנה ותלמוד בחינוך הישראלי באספקלריא של תכניות הלימודים והספרות הדידקטית, עבודת דוקטורט, האוניברסיטה העברית, ירושלים, תשס"ב, עמ' 81-85.
 הנ"ל, "פואמה פדגוגית על הנייר על היין ועל הקנקן", אל בארות המים – מכללה ירושלים תשע"ד.
 ריבלין אברהם אשר, באין כאחד הפדגוגיה של חז"ל, תל אביב, 1985.
 לוי זאב, הרמנויטיקה תורת הפרשנות, ספריית הפועלים, תל אביב, 1986.
 ברנדס יהודה, והעמידו תלמידים הרבה, בתוך: לכל אדם ישנה, מינהל החמ"ד, ירושלים תשע"ח.
 מוריאל יהודה, שיעור במשנה, בשדה חמ"ד, תשי"ט חוברת ג', עמ' 84.
 אסף שמחה, מקורות לתולדות החינוך בישראל, מהדורת שמואל גליק, ירושלים, תשס"ב.
 יחיאלי תמר, "למידה משמעותית", בתוך: קריאת ביניים, גיליון 22-23, ירושלים, תשע"ז, עמ' 33.
 הרפז יורם, "לקראת למידה והוראה", בתוך: חינוך החשיבה גיליון 18, מכון ברנקו וייס, ירושלים ינואר 2000.
 אור ישראל, קובץ בענייני הלכה ומנהג, גיליון 50, ניו יורק תשס"ח.